

ПРИНТ, 2021. С. 117-132. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf> (дата звернення: 28.01.2024).

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.01.2024).

3. Clifford Maxwell. What Blended Learning Is - and isn't. URL: <https://www.blendedlearning.org/what-blended-learning-is-and-isnt/> (дата звернення: 28.01.2024).

УДК 340.1(043.2)

Пархоменко Н.М., д.ю.н., професор,
член-кор. НАН України,
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України,
м. Київ, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Одним із недоліків сучасного правового розвитку є недостатня прогнозованість законодавчого процесу, що негативним чином позначається на ефективності правового регулювання суспільних відносин, забезпеченні прав і свобод громадян, правопорядку та законності в Україні. Важливого значення проблема поетапного, послідовного, логічного, системного та науково обґрунтованого розвитку законодавства буде мати в повоєнний період, період відбудови та відновлення стабільного правопорядку в Україні.

Саме тому для підвищення рівня ефективності правотворчого процесу та, відповідно, якості правового масиву та ефективності правового регулювання суспільних відносин, режиму законності та правопорядку, має науково-правове супроводження правотворчої діяльності суб'єктів державної влади, уповноважених на розробку та прийняття нормативно-правових актів. Особливо це стосується правового моніторингу, наукової експертизи та наукового прогнозування як складових відповідного процесу.

Відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» завдання з підготовки Концепції розвитку законодавства України, спрямованої на створення досконалої системи законодавства, було поставлено перед НАН України, як провідною науковою установою, яка завдяки науковому потенціалу шляхом пізнання об'єктивних закономірностей розвитку суспільних відносин, які потребують правового регулювання, може здійснити прогноз їх подальшого поступового розвитку у повоєнний період.

З огляду на це, модернізації уявлення, конкретизації та виявлення сутності та змісту, вивчення відповідного зарубіжного досвіду, потребує з'ясування поняття та основних ознак наукової концепції розвитку законодавства як прогностичного документу публічної політики, адже саме таку характеристику отримує Концепція у новому Законі.

Згідно зі статтею 22 Закону Наукова концепція розвитку законодавства України є прогностичним документом публічної політики, який розробляється з метою визначення перспективного правового регулювання суспільних відносин, підвищення ефективності планування правотворчої діяльності, уніфікації та систематизації законодавства України.

Підготовка наукової концепції передбачає існування відповідних аналітичних навичок, умінь та досвіду в певній сфері пізнання соціальної дійсності. Відповідно створення Концепції розвитку законодавства України може бути здійснене науковими установами юридичного профілю, що мають досвід законопроектної, науково-експертної роботи та відповідні наукові здобутки щодо проблем правового регулювання всіх сфер суспільних відносин, реалізації законодавства в аспекті визначення його ефективності. Тобто мають системне уявлення про стан, проблеми розвитку системи права та системи законодавства та здатні прогнозувати їх подальший розвиток.

Тому Наукова концепція розвитку законодавства України як прогностичний документ публічно-політичного характеру має визначати стратегію дій суб'єктів правотворчості у здійсненні планів, програм, реформ у сфері права та перелік нормативно-правових актів, необхідних для розробки і прийняття в хронологічній послідовності, зберігаючи логіку розвитку відповідної галузі законодавства; пріоритети у соціально-економічному розвитку; узгоджуватися з раніше прийнятими стратегічними документами (програмами, планами, стратегіями, концепціями) державного рівня щодо розвитку окремих сфер суспільних відносин або корегувати їх; передбачати необхідність розробки і прийняття лише об'єктивно-зумовлених нормативно-правових актів, уникати зайвого правового впливу, зарегульованості суспільних відносин. Таким чином Концепція визначає план правотворчої діяльності на довгострокову та короткострокову перспективу, є результатом масштабного моніторингу чинної системи законодавства щодо відповідності об'єктивно-існуючим потребам соціально-економічного розвитку.

Безумовно Концепція має охоплювати перспективу правового впливу на найважливіші сфери суспільних відносин, що має включати розробку і прийняття первинних нормативно-правових актів, а також нормативно-правових актів про внесення змін і доповнень до чинного законодавства.

Таким чином забезпечується відповідність його всіх складових реально існуючим суспільним відносинам.

Відповідно, концепція має передбачати заходи спрямовані не лише на модернізацію чинного законодавства, але й на його упорядкування шляхом його систематизації, інкорпорації, кодифікації та консолідації. Ця діяльність має також відбуватися відповідно до євроінтеграційних зобов'язань України, тобто передбачати заходи з адаптації законодавства України до права ЄС. Тому існує необхідність в уніфікації та стандартизації законодавства України.

У цій Концепції як документі юридичного прогнозування, що відображає об'єктивні закономірності суспільного розвитку, засновується на новітніх досягненнях науки, мають бути відображені: тенденції розвитку сучасної правової системи; соціальні потреби, публічні інтереси та суспільні відносини, що потребують врегулювання шляхом правотворчої діяльності; перспективні форми і методи правового регулювання суспільних відносин; системність регулювання суспільних відносин; оцінка впливу на суспільні відносини запропонованого правового регулювання.

Крім того, стратегія і тактика Концепції має бути спрямована на завершення реформ, що тривають в Україні десятки років в сфері судоустрою та судочинства, правоохоронної діяльності, адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування та інших важливих сферах суспільних відносин як передумови ефективного розвитку Української держави в повоєнний період. Це також актуалізує потребу в посиленні теоретичних засад законодавчої, виконавчої, судової та інших видів державної влади, високого рівня наукового забезпечення їхнього реформування.

При цьому визначальним щодо сутності та змісту Концепції має бути визначення її загальної мети, або стратегічного напрямку (вектору) державно-правового розвитку.